YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
7 päivänä maaliskuuta 2002 *

Asiassa C-10/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään E. Traversa ja H. P. Hartvig, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Italian tasavalta, asiamiehenään U. Leanza, avustajanaan avvocato dello Stato I. Braguglia, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

jossa kantaja vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa Italian tasavallan laiminlyöneen Euroopan yhteisöjen omia varoja koskevien säännösten mukaisia velvoitteitaan, kun tämä ei ole suorittanut komissiolle 29 223 322 226 Italian liiran (ITL) suuruista summaa eikä myöskään maksanut viivästyskorkoa tälle summalle 1.1.1996 lukien,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. La Pergola ja C. W. A. Timmermans (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 12.9.2001 istunnossa, jossa komission asiamiehinä olivat E. Traversa ja G. Wilms ja Italian tasavallan asiamiehenä I. M. Braguglia, esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.11.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 13.1.2000 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Italian tasavalta on laiminlyönyt Euroopan yhteisöjen omia varoja koskevien säännösten mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole tilittänyt komissiolle 29 223 322 226 ITL:n suuruista summaa eikä maksanut viivästyskorkoa tälle summalle 1.1.1996 lukien.

Asiaa koskevat säännökset

2 Jäsenvaltioiden maksujen korvaamisesta Euroopan yhteisöjen omilla varoilla 21 päivänä huhtikuuta 1970 tehdyn neuvoston päätöksen 70/243/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 94, s. 19) 2 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa: *

"1.1.1971 alkaen tulot, jotka on saatu

a) yhteisen maatalouspolitiikan maksuista, palkkioista, lisä- tai tasausmaksuista, lisämääristä tai -osista ja muista Euroopan yhteisöjen toimielinten vahvistamista tai vahvistettavista saatavista, jotka johtuvat muiden maiden kuin jäsenvaltioiden kanssa käytävästä kaupasta — — ;

* Tässä ja jäljempänä tuomiossa esitetyt lainaukset päätöksestä on suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

b) yhteisen tullitariffin mukaisista maksuista ja muista Euroopan yhteisöjen toimielinten vahvistamista tai vahvistettavista saatavista, jotka johtuvat muiden maiden kuin jäsenvaltioiden kanssa käytävästä kaupasta — —

ovat — — Euroopan yhteisöjen tulo- ja menoarvioon kirjattavia omia varoja."

3 Lisäksi päätöksen 6 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot perivät 2, 3 ja 4 artiklassa tarkoitetut Euroopan yhteisöjen omat varat kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti, joita tarpeen vaatiessa muutetaan tätä tarkoitusta varten. Jäsenvaltiot tilittävät nämä varat komissiolle."

4 Mainittu päätös kumottiin ja korvattiin 1.1.1986 lukien Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä 7 päivänä toukokuuta 1985 tehdyllä neuvoston päätöksellä 85/257/ETY, Euratom (EYVL L 128, s. 15), johon otettiin suurelta osin ensin mainitun päätöksen edellä mainitut määräykset.

5 Tämä jälkimmäinen päätös vuorostaan kumottiin ja korvattiin 1.1.1988 lukien Euroopan yhteisöjen omien varojen järjestelmästä 24 päivänä kesäkuuta 1988 tehdyllä neuvoston päätöksellä 88/376/ETY, Euratom (EYVL L 185, s. 24), johon niin ikään otettiin suurelta osin ensimmäisenä mainitun päätöksen edellä mainitut määräykset.

6 Päätöksen 70/243/EHTY, ETY, Euratom soveltamisesta 19 päivänä joulukuuta 1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 2891/77 (EYVL L 336, s. 1) 1 artiklassa säädetään seuraavaa: *

"Jäsenvaltiot toteavat Euroopan yhteisöjen omat varat — — lakiensa, asetustensa ja hallinnollisten määräystensä mukaisesti ja tilittävät ne komissiolle sekä valvovat niitä tässä asetuksessa säädetyin ehdoin — — ."

7 Asetuksen N:o 2891/77 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tätä asetusta sovellettaessa saatava todetaan heti, kun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen tai muu toimielin on asianmukaisesti vahvistanut vastaavan velan.

Mikäli on tarpeen oikaista ensimmäisessä kohdassa tarkoitettua toteamista, jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen tai muu toimielin suorittaa toteamisen uudelleen."

8 Asetuksen N:o 2891/77 9 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Kukin jäsenvaltio kirjaa todettujen omien varojen määrän tätä tarkoitusta varten komission nimiin avatulle tilille valtiovarainhallinnossa tai osoittamassaan muussa elimessä."

* Tässä ja jäljempänä tuomiossa esitetyt lainaukset asetuksesta on suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

9 Asetuksen N:o 2891/77 11 artiklassa puolestaan todetaan seuraavaa:

"Mikäli 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tilille kirjaaminen viivästyy, asianomaisen jäsenvaltion on maksettava korkoa, jonka suuruus vastaa korkeinta jäsenvaltioissa erääntymisajankohtana sovellettavaa diskonttokorkoa. Koron suuruus nousee 0,25 prosenttiyksikköä viivästymiskuukaudelta. Tällä tavoin nousevaa korkoa sovelletaan koko viivästysajalta."

10 Asetuksen N:o 2891/77 18 artiklan 1 ja 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa taas säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltiot suorittavat omien varojen toteamiseen ja tilittämiseen liittyvät todennukset ja tutkimukset. — —

2. Tällöin jäsenvaltiot

— — —

— antavat komission tämän pyynnöstä osallistua toteuttamiinsa valvontatoimiin."

11 Asetus N:o 2891/77 kumottiin ja korvattiin 1.1.1989 lukien päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29 päivänä toukokuuta 1989 annetulla neuvoston asetuksella (ETY, Euratom) N:o 1552/89 (EYVL L 155, s. 1), jonka 1 ja 2 artiklaan, 9 artiklan 1 kohtaan, 11 artiklaan sekä 18 artiklan 1 ja 2 kohtaan otettiin asetuksen N:o 2891/77 edellä mainitut säännökset.

12 Asetuksen N:o 1552/89 24 artiklan mukaan asetusta sovelletaan 1.1.1989 alkaen.

13 Yhteisön tullialueen määrittämisestä 27 päivänä syyskuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1496/68 (EYVL L 238, s. 1) 2 artiklassa säädetään seuraavaa: *

"Liitteessä mainittujen jäsenvaltioiden alueen ulkopuolisten alueiden katsotaan niitä koskevien yleissopimusten ja sopimusten perusteella kuuluvan yhteisön tullialueeseen."

14 Asetuksen N:o 1496/68 liitteessä olevassa 3 kohdassa todetaan seuraavaa:

"Italia:

San Marinon tasavallan alue sellaisena kuin se on määritelty 31.3.1939 tehdyssä sopimuksessa (6.6.1939 annettu laki nro 1220)."

* Tässä ja jäljempänä tuomiossa esitetyt lainaukset asetuksesta on suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

15 Asetus N:o 1496/68 korvattiin 1.1.1985 alkaen yhteisön tullialueen määrittämisestä 23 päivänä heinäkuuta 1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2151/84 (EYVL L 197, s. 1). Asetuksen N:o 2151/84 2 artikla ja sen liitteessä oleva 3 kohta vastaavat edellä mainittuja asetuksen N:o 1496/68 säännöksiä.

16 Asetuksen N:o 2151/84 3 artiklassa säädetään seuraavaa: *

"Yleissopimuksista tai yhteisön itsenäisistä toimista johtuvia muuta tarkoittavia erityissäännöksiä lukuun ottamatta yhteisön tullilainsäädäntöä sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkialla yhteisön tullialueella."

17 Lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhdenmukaistamisesta 1) yhteisön tullialueelle saapuvien tavaroiden tulliin ohjaamisen ja 2) näiden tavaroiden väliaikaisen varastoinnin osalta 30 päivänä heinäkuuta 1968 annetun neuvoston direktiivin 68/312/ETY (EYVL L 194, s. 13) 2 artiklan mukaan kaikki yhteisön tullialueelle saapuvat tavarat tulevat tullivalvonnan alaisiksi, ja ne on välittömästi ohjattava tullitoimipaikkaan tai muuhun toimivaltaisten kansallisten viranomaisten osoittamaan paikkaan tulliviranomaisten valvottavaksi.

18 Direktiivin 68/312/ETY 3 artiklan mukaan näistä tavaroista on tehtävä summaarinen ilmoitus, ja 4 artiklan mukaan tämä ilmoitus on tavaroista vastaavan henkilön tai tämän edustajan välittömästi annettava.

* Tässä ja jäljempänä esitetyt lainaukset asetuksesta on suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

19 Direktiivin 68/312/ETY 3 artiklan mukaan tulliin ohjatut tavarat jäävät tullivalvontaan, kunnes tulliviranomainen sallii poisviennin. Direktiivin 6 ja 7 artiklassa todetaan, että tavaroista on tehtävä ilmoitus tullimenettelyyn asettamiseksi tai ne on jälleenvietävä yhteisön ulkopuolelle ennen tiettyjen määräaikojen päättymistä. Ilmoituksen tai määräajassa tapahtuvan jälleenviennin laiminlyönnistä seuraa direktiivin 9 artiklan mukaan, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ryhtyvät tarvittaviin toimiin osoittaakseen niille välittömästi ja tarvittaessa viran puolesta tullimenettelyn.

20 Direktiivi 68/312/ETY korvattiin 1.1.1992 alkaen yhteisön tullialueelle tuotuihin tavaroihin sovellettavien säännösten vahvistamisesta 21 päivänä joulukuuta 1988 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 4151/88 (EYVL L 367, s. 1). Asetukseen otettiin edellä esiin tuodut direktiivin 68/312/ETY säännökset.

21 Tullivelkaa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhdenmukaistamisesta 25 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/623/ETY (EYVL L 179, s. 31) 2 artiklan a alakohdassa säädetään seuraavaa: *

"Tuontitullivelka syntyy, kun

a) tuontitullin alainen tavara saatetaan vapaaseen liikkeeseen yhteisön tullialueella".

* Tässä ja jäljempänä esitetyt lainaukset direktiivistä on suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

22 Direktiivi 79/623/ETY kumottiin 1.1.1989 lukien tullivelasta 13 päivänä heinäkuuta 1987 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2144/87 (EYVL L 201, s. 15). Asetukseen otettiin edellä mainittu direktiivin 79/623/ETY säännös.

23 Ystävyyttä ja hyviä naapuruussuhteita koskevan San Marinon ja Italian välisen 31 päivänä maaliskuuta 1939 tehdyn sopimuksen nojalla San Marino oli osa Italian tullialuetta (jäljempänä San Marinon ja Italian sopimus). Tämän sopimuksen perusteella San Marinon tasavalta antoi tuontitullien kannon Italian tehtäväksi San Marinossa kulutukseen luovutettavaksi tarkoitettujen tavaroiden osalta. Kyseiset tullit maksettiin siten Italian valtion kassaan ja vastikkeeksi San Marinon tasavalta sai Italian tasavallalta vuosittain kertakorvauksen.

24 San Marinon tällainen tullioikeudellinen asema päättyi 1.12.1992, jolloin tuli voimaan Euroopan talousyhteisön ja San Marinon tasavallan välinen väliaikainen sopimus kaupasta ja tulliliitosta, joka hyväksyttiin yhteisön nimissä 27.11.1992 tehdyllä neuvoston päätöksellä 92/561/ETY (EYVL L 359, s. 13; jäljempänä sopimus tai ETY:n ja San Marinon sopimus).

25 Tällä sopimuksella luotiin yhteisön ja San Marinon välinen tulliliitto. Sen mukaan yhteisön ja San Marinon välinen kauppa on vapaata tuonti- ja vientitulleista sekä vaikutukseltaan vastaavista maksuista. Siinä määrätään, että kolmansista maista peräisin olevat tavarat, joiden tuontimuodollisuudet on hoidettu ja joista tullit on kannettu ja joista näitä tulleja ei ole kokonaan tai osittain palautettu, katsotaan yhteisössä vapaassa liikkeessä oleviksi tavaroiksi. Siinä

todetaan lisäksi, että San Marinon tasavalta oikeuttaa yhteisön huolehtimaan nimissään ja lukuunsa tullausmuodollisuuksista ja kolmansista maista peräisin olevien sinne tarkoitettujen tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamisesta.

Tosiseikasto ja oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

26 Asiakirjoista ilmenee esillä olevan kiistan koskevan vuosien 1979 ja 1992 välillä tapahtuneita tuonteja, joissa on kyse tavaroista, jotka ovat peräisin kolmansista maista ja joiden määränpäänä on San Marino, joiden osalta Italian viranomaiset kantoivat tuontitullit San Marinon ja Italian sopimuksen nojalla. Asiassa ei ole kiistetty sitä, että 1.1.1992 voimaan tullutta ETY:n ja San Marinon sopimusta ei tämän vuoksi voida soveltaa esillä olevassa asiassa.

27 Sen vuoksi, että vuosina 1979—1984 Italian viranomaiset olivat virheellisesti tilittäneet tällaisia tulleja yhteisöjen omina varoina 9 410 311 986 ITL ja tämän johdosta ja siten virheellisesti suorittaneet nämä tullit komissiolle, ne pyysivät teleksillä 3.6.1985 komissiota hyväksymään negatiivisen toteamisen kautta tehtävän oikaisun yhteisöjen omiin varoihin. Lisäksi ne pyysivät komissiolta suostumusta siihen, että vastaisuudessa Italian tasavalta ei enää yhteisöjen omia varoja suorittaessaan ota huomioon kyseisiä tulleja eli San Marinon alueella kulutukseen luovutettavaksi tarkoitettujen tavaroiden tuontitulleja.

28 Komissio esitti teleksillä 7.6.1985 ja sittemmin 18.7.1985 päivätyllä kirjeellä varauksen kyseisen vähennyksen suhteen tarkentaen Italian viranomaisille, että tällainen vähennys voitaisiin tehdä vain asetuksen N:o 2891/77 mukaisten yhdessä tehtävien tarkastusten osoittaessa vähennyksen oikeutetuksi.

29 Tämän seurauksena vuosina 1985 ja 1987 pidettiin komission ja Italian viranomaisten välillä kaksi sovittelukokousta. Lopulta komissio hyväksyi 11.6.1987 kirjeessään — sillä varauksella, että sen omat tarkastajat saavat suorittaa tarkastuksia — näiden viranomaisten pyynnön, joka koski vähennyksen tekemistä niiden todellisten määrien perusteella, jotka olivat seurausta yhteisön johdetun oikeuden soveltamisesta San Marinoon tarkoitettujen tavaroiden tuonteihin, vuoden 1982 jälkeisten varainhoitovuosien osalta. Se kuitenkin korosti kirjeessään seuraavaa:

"i) Italian viranomaiset voivat vastaisuudessa vähentää kuukausittain yhteisölle tilitettyjen tullien määrästä kolmansista maista San Marinoon suuntautuvien tuontien tullit. Vähennys on nimenomaisesti mainittava kuukausitilityksissä, ja siitä on ilmettävä vähennetyn määrän jakautuminen tulleihin ja maatalousmaksuihin.

— —

v) Kaikki nämä määrät — aiemmat ja tulevat — hyväksytään vain yhdessä komission kanssa tehtävien asetuksen [N:o] 2891/77 (nykyään asetus [N:o] 1552/89) mukaisten tarkastusten perusteella. Yleisesti komissio edellyttää Italian viranomaisten tekevän kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei San Marinoon tuotuja tavaroita jälleenviedä Italiaan. Komissio asettaa nykyisen sopimuksen kyseenalaiseksi, jos tuonti kolmansista maista määrämaanaan San Marino kasvaa selittämättömästi.

Italian viranomaiset voivat tehdä ehdotetut vähennykset heti kun komissio on saanut heidän hyväksymisensä edellä olevaan."

30 Vaikka Italian viranomaiset antoivat komission 11.6.1987 kirjeessään edellyttämän suostumuksen vasta 3.3.1990, ne olivat jo lokakuussa 1988 ryhtyneet vuosien 1982—1984 osalta palautuksiin, joiden määrä oli 5 269 620 911 ITL.

31 Komission tarkastajat suorittivat Italiassa kaksi yhteistarkastusta 23.—27.4.1990 ja 28.1.—1.2.1991 asetuksen N:o 1552/89 18 artiklan 2 kohdan nojalla.

32 Komissio lähetti kirjeessään 31.5.1991 Italian viranomaisille näitä kahta tarkastusta koskevan kertomuksen (jäljempänä tarkastuskertomus). Kertomuksesta kävi ilmi, ettei komissio enää hyväksynyt kyseessä olevia vähennyksiä.

33 Tarkastuskertomuksen mukaan ehtoja, jotka komissio oli asettanut sille, että se hyväksyy kyseisen vähennysperiaatteen, ei ilmeisesti ollut kokonaan täytetty. Kertomuksessa todettiin, että koska Italian ja San Marinon välistä rajaa ei valvottu ja koska siellä suoritetut tarkastukset olivat riittämättömiä, oli mahdollista, että kolmansien maiden ja yhteisön välillä käytiin kauppaa San Marinon kautta, ja että näin ollen, jotta vältettäisiin yhteisön omien varojen menettäminen, Italian tasavallan olisi ryhdyttävä seuraaviin toimenpiteisiin:

— Sen olisi kokonaan arvioitava uudelleen ne määrät, jotka se halusi vähentää vuosien 1979 ja 1989 välisen ajan osalta, sekä todeta kansallisiin tulopääluokkiin vietyjen tullien oikeellisuus 1.1.1990 lukien sen varmistamiseksi, että asianomaiset summat todella koskevat San Marinoon tarkoitettuja tavaroita. Nämä tarkistukset olisi tehtävä joko vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskevista ilmoituksista lähtien tai A28-asiakirjojen perusteella.

— Sen olisi tutkittava 1.1.1979 alkaen San Marinon viennit, jotta voidaan yksilöidä mahdolliset kaupan kiertoreitit, jotka saattavat johtaa omien varojen menettämiseen.

34 Lisäksi komissio toteaa tarkastuskertomuksessa katsovansa, että Italian tasavallan olisi parannettava tietyiltä osin valvontajärjestelmäänsä.

35 Syyskuussa 1991 Italian viranomaiset kaikesta huolimatta vähensivät 4 140 691 075 ITL vuosien 1979—1981 osalta. Samaten vuosien 1990—1992 osalta ne jättivät suorittamatta yhteensä 19 813 010 240 ITL. Kaiken kaikkiaan, kun otetaan huomioon myös vuonna 1988 tehdyt vähennykset varainhoitovuosien 1982—1984 osalta, vähennysten määrä on näin ollen 29 223 322 226 ITL.

36 Vastauksessaan 20.1.1992 Italian viranomaiset kiistivät tarkastuskertomuksessa tehdyt johtopäätökset ja väittivät, että Italian lainsäädäntö ja sen tekemät tarkastukset takasivat asianmukaisen varmuuden ja että komission asiana oli vastakkaisen asiantilan todistaminen.

37 Komissio toisti kirjeessään 3.6.1992 Italian viranomaisille, että tarkastuskertomus oli tuonut esiin puutteita valvonnassa. Lisäksi komissio kiinnitti näiden huomiota siihen, että määrät, jotka Italian tasavalta oli kantanut San Marinon tasavallan lukuun, olivat lähes kolminkertaistuneet tammikuusta 1986 joulukuuhun 1992 ja siten kasvaneet suhteettomasti edellisiin vuosiin nähden ja että ne olivat suhteettoman korkeita ottaen huomioon San Marinon sisäisen kulutuksen.

38 Italian viranomaiset esittivät 26.4.1993 päivätyssä kirjeessään, jossa viitattiin komission käyntiin 22.1.1993, tälle taulukon, jossa toistettiin ajanjakson 1986—1989 osalta Italian tulliviranomaisten San Marinoon suuntautuneista tuonneista tosiasiassa kantamien tullien määrä jaettuna kolmeen tulopääluokkaan.

39 Kuten Italian viranomaiset 26.4.1993 päivätyssä kirjeessä ilmoittivat, ne lähettivät komissiolle kirjeessään 30.7.1993 tietoja San Marinon bruttokansantuotteesta ajanjaksolta 1985—1991 sekä matkailuelinkeinosta ajalta 1979—1992.

40 Komissio ehdotti kirjeessään 23.2.1994 Monacoon sovellettuun samanlaiseen menettelyyn viitaten niin sanottua arviomenetelmää. Menetelmä perustui todettujen tullien kokonaismäärän jakamiseen Italian tasavallan ja San Marinon tasavallan kesken maiden asukasluvun perusteella oikaistuna vaurauskertoimella.

41 Samassa kirjeessä komissio katsoi arviomenetelmän nojalla, että Italian viranomaisten vaatimasta kokonaismäärästä 51 648 921 166 ITL voitiin hyväksyä 10 183 686 281 ITL:n vastaavan San Marinoon suuntautuneita tuonteja koskevia tulleja. Tämän seurauksena komissio pyysi kirjeessään Italian viranomaisia tilittämään 1.5.1994 mennessä erotuksen, joka vallitsi 29 223 322 226 ITL:n suuruisen näiden San Marinoon suuntautuneina tuonteina jo vähentämän summan ja komission hyväksymän 10 183 686 281 ITL:n suuruisen summan välillä, eli 19 039 635 945 ITL.

42 Italian viranomaisten 27.4.1994 ilmoittaman kielteisen reaktion johdosta 22.6.1994 antamassaan vastauksessa komissio osoitti olevansa valmis tarkaste-

lemaan arviomenetelmän kehittämistä ottamalla huomioon Italian tasavallan esittämät näkökohdat hyväksyttävissä olevasta matkailuelinkeinon vaikutuksesta ja makrotaloudellisesta indikaattorista.

43 Italian tasavalta toisti kirjeessään 8.8.1994 arviomenetelmää koskevan vastalauseensa asettamalla kyseenalaiseksi menetelmän juridisen arvon sekä tuomalla esiin eräitä tekijöitä, joita ei sen mielestä voida arvioida tilastollisella menetelmällä. Italian viranomaisten mukaan ainoa luotettava perusta vähennettävän määrän todentamiselle oli asiaankuuluvissa Italian tulliviranomaisten asiakirjoissa todettu summa eli 51 648 921 166 ITL. Komissio pyysi kirjeessään 10.10.1994 Italian viranomaisia osoittamaan kaikki asianomaiset summat oikeiksi asiaankuuluvin todistein muun muassa tullausasiakirjoihin viittaamalla. Tämän lisäksi komissio ilmoitti, että se voi ottaa vähennettävät määrät huomioon vain siinä tapauksessa, että nämä viranomaiset näyttävät toteen, että tuonti-ilmoituksissa San Marinoon tarkoitettujen tavaroiden tosiasiallisena määränpäänä oli ollut San Marino ja että tavarat olivat "lopullisesti integroituneet maan talouteen".

44 Vastauksessaan 2.12.1994 Italian tasavalta toisti, että todistustaakka epänormaalista liiketoiminnasta tai tavaroiden suuntautumisesta San Marinosta Italiaan tai muihin maihin oli komissiolla. Italian mukaan komissio ei voi kyseenalaistaa kaikkia vielä tarkastamattomien varainhoitovuosien eli vuoden 1985 ja sitä myöhempien vuosien osalta vähennettäviä määriä. Tarvittavasta huomattavasta valmistelutyön määrästä johtuen komission vaatimuksia ei voitu toteuttaa asetetussa määräajassa. Tämän johdosta Italian viranomaiset esittivät komissiolle yhteistarkastusta paikalla, jotta tarpeellisina pidetyt tutkimukset voitaisiin tehdä.

45 Komissio pyysi 28.7.1995 kirjeessään, jota oikaistiin 8.11.1995 toisella kirjeellä, Italian hallitusta tilittämään joulukuun 1995 loppuun mennessä 29 223 322 226 ITL, joka vastasi 1.2.1979—30.11.1992 tehtyjä vähennyksiä;

ellei tilitystä tehtäisi, sovellettaisiin asetuksen N:o 1552/89 11 artiklan mukaista viivästyskorkoa. Italian viranomaiset vastasivat kirjeillään 26.10. ja 16.12.1995.

46 Komissio osoitti Italian tasavallalle virallisen huomautuksen 26.6.1996. Siinä todettiin, että Italian tasavalta ei ollut noudattanut perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska

— se ei ollut ryhtynyt komission tekemien tarkastusten seurauksena tehtyjen huomautusten johdosta asiaankuuluviin toimenpiteisiin, ja koska

— se oli edelleen yksipuolisesti vähentänyt omien varojen tilityksistään ilman komission suostumusta ja noudattamatta tämän pyyntöä osoittaa vähennysten oikeutus ja siten vaarantanut yhteisön omien varojen asianmukaisen kertymisen.

47 Tämän johdosta komissio vaati, että Italian hallitus

— tilittää komissiolle 29 223 322 226 ITL ja

— maksaa komissiolle tästä summasta viivästyskorkoa 1.1.1996 alkaen tilitykseen saakka.

48 Komissio pyysi Italian hallitusta niin ikään esittämään huomautuksensa asiasta kahden kuukauden määräajassa virallisen huomautuksen tiedoksisaannista.

49 Italian viranomaiset vastasivat kirjeessään 22.10.1996 toistamalla jo aiemmissa ilmoituksissaan esittämänsä väitteet ja perusteet.

50 Komissio osoitti 20.3.1998 Italian tasavallalle perustellun lausunnon, jossa se vaati tätä jäsenvaltiota noudattamaan kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksisaannista vaatimusta, joka koski 29 223 322 226 ITL:n suorittamista komissiolle viivästyskorkoineen 1.1.1996 alkaen.

51 Italian viranomaiset vastasivat perusteltuun lausuntoon 19.5.1998 toistamalla komission vaatimuksia koskevat vastaväitteensä ja tarkentamalla niitä.

52 Näistä syistä komissio nosti käsiteltävänä olevan kanteen.

Asiakysymys

Asianosaisten väitteet perusteluineen

53 Komissio väittää, että koska Italian tasavalta on katsonut vähentävänsä velkaansa yhteisölle tämän omien varojen osalta niiden määrien osalta, joiden väitetään vastaavan San Marinoon suuntautuneita tuonteja koskevia tulleja, todistustaakka siitä, että näiden tuontien määränpää todella oli ollut San Marino ja että niihin liittyvät tullit eivät tämän vuoksi ole yhteisöjen omia varoja, kuuluu tälle jäsenvaltiolle.

54 Komissio korostaa tältä osin ensinnäkin, että tällainen todistustaakan jakautuminen on seurausta yleisestä vero-oikeudellisesta periaatteesta, jonka mukaan oikeuttaan verovelan vähennykseen käyttävän maksuvelvollisen on osoitettava vähennyksen edellytysten tosiasiallinen täyttyminen.

55 Komission mukaan periaatetta sovelletaan yhteisön verolainsäädännössä ja erityisesti jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1) 18 artiklan 1 kohdassa, jossa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan (asia C-85/95, Reisdorf, tuomio 5.12.1996, Kok. 1996, s. I-6257, 29 ja 31 kohta) oikeutetaan jäsenvaltiot edellyttämään verovelvolliselta kiistattomia todisteita siitä, että vähennysvaatimuksen kohteena oleva liiketoimi on todella tapahtunut.

56 Komissio väittää jättäneensä suostumatta kiistanalaisiin vähennyksiin erityisen painavista, tarkastuskertomuksessa todetusta valvontamenettelyn ja San Marinoon tarkoitettuja tuonteja koskevien tullien kirjanpidon epäluotettavuudesta johtuvista syistä. Komission mukaan Italian tasavalta ei siis ollut oikeutettu vähentämään yksipuolisesti kyseisiä summia.

57 Komissio toteaa lisäksi yhteisön omia varoja koskevasta lainsäädännöstä ja erityisesti päätösten 70/243/ETY, 85/257/ETY ja 88/376/ETY 2 artiklasta seuraavan, että tuontitullien tuleminen yhteisön omiksi varoiksi on pääsääntö ja että jäsenvaltion vedotessa poikkeukseen tästä pääsäännöstä — tässä tapauksessa San Marinoon tarkoitettuja tuonteja koskevien tullien vähennyksen muodossa — on tämän jäsenvaltion asiana osoittaa, että poikkeus on oikeutettu.

58 Lisäksi komissio painottaa, että tällainen todistustaakan jakautuminen saa tukea yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joka koskee säännöksiä omista varoista ja erityisesti asetusten N:o 2891/77 ja N:o 1552/89 2 artiklaa ja jonka mukaan näistä säännöksistä ei voida päätellä jäsenvaltioiden voivan jättää toteamatta saatavat, jotka ovat yhteisöjen omia varoja, vaikka ne kiistäisivät ne (ks. mm. asia C-96/89, komissio v. Alankomaat, tuomio 16.5.1991, Kok. 1991, s. I-2461, 37 kohta). Tällaista jakautumista voidaan komission mukaan perustella mainittujen asetusten 18 artiklan 1 kohdalla, jonka mukaan jäsenvaltioiden on suoritettava omien varojen toteamiseen ja tilittämiseen liittyvät todennukset ja tutkimukset (ks. mm. asia 68/88, komissio v. Kreikka, tuomio 21.9.1989, Kok. 1989, s. 2965, Kok. Ep. X, s. 167, 29—33 kohta).

59 Komission mielestä todistustaakan jakautuminen tällä tavoin johtuu lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenevästä periaatteesta, jonka

mukaan siinä tapauksessa, että komissio osoittaa voivansa esittää vakavia ja perusteltuja epäilyjä kansallisten viranomaisten valvonnan luotettavuudesta, on asianomaisen jäsenvaltion asiana osoittaa, että tämä valvonta ei ole johtanut yhteisöjen omina varoina saamien varojen määrän asiattomaan vähenemiseen (ks. syrjivän veronkannon osalta mm. asia C-152/89, komissio v. Luxemburg, tuomio 26.6.1991, Kok. 1991, s. I-3141, Kok. Ep. XI, s. I-249 ja asia C-153/89, komissio v. Belgia, tuomio 26.6.1991, Kok. 1991, s. I-3171 sekä Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta asia C-247/98, Kreikka v. komissio, tuomio 11.1.2001, Kok. 2001, s. I-1, 8 ja 9 kohta sekä asia C-278/98, Alankomaat v. komissio, tuomio 6.3.2001, Kok. 2001, s. I-1501, 40 ja 41 kohta).

60 Italian hallitus väittää, että koska komissio myöntää, etteivät San Marinoon tarkoitettuihin tuonteihin liittyvät tullit ole yhteisön varoja, on komission asiana näyttää toteen, että näiden tuontien kohteena olevat tavarat, joista säädetyt tullit on tosiasiassa kannettu, eivät ole todellisuudessa saapuneet San Marinoon tai jääneet sinne, jolloin tullit ovat yhteisön varoja.

61 Italian hallitus korostaa, ettei tässä tapauksessa ole kyse siitä, että Italian tasavalta olisi yksipuolisesti vähentänyt summat yhteisön omina varoina, vaan yksinkertaisesti siitä, että se on todennut kyseisten summien liittyvän San Marinoon tarkoitettuja tuonteja koskeviin tulleihin, jotka eivät ole yhteisön varoja vaan Italian tasavallalle kuuluvia tuloja. Komission viittaus yhteisöjen tuomioistuimen yhteisön omia varoja koskevaan oikeuskäytäntöön ei siten ole asian kannalta merkityksellinen. Tämän vuoksi siitä ei voida päätellä, että Italian tasavallan asiana on osoittaa tehdyiksi väitettyjen vähennysten oikeutus.

62 Italian hallituksen mielestä tarkastuskertomuksen toteamukset eivät ole riittävä todiste siitä, että Italian tasavallan valvonta mahdollisen San Marinoon tarkoitettujen tavaroiden huijaustarkoituksessa tapahtuvan jälleentuonnin yhteisöön osalta olisi ollut olematonta tai tehotonta, etenkin kun kyse oli erillisistä tai vähämerkityksellisistä yksittäistapauksista.

63 Valvonnan riittävyys voidaan sen mukaan havaita siitäkin, että ennen ETY:n ja San Marinon sopimuksen voimaantuloa suoritettu valvonta vastasi asiallisesti sopimuksen voimaantulon jälkeistä valvontaa, josta määrättiin yhteisön San Marinon tasavallan puolesta perimien tuontitullien saattamista San Marinon valtionkassan käyttöön koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 27 päivänä heinäkuuta 1993 tehdyn EY—San Marino -yhteistyökomitean päätöksessä N:o 1/93 (EYVL L 208, s. 38).

64 Komissio taas katsoo, ettei ETY:n ja San Marinon sopimuksesta voida tehdä päätelmiä, koska kyseistä sopimusta ei sovelleta tässä tapauksessa, joka koskee ajanjaksoa 1979—1982, ja koska se muutti hyvin merkittävästi oikeussäännöstöä, joka koskee tullien kantamista San Marinoon tarkoitetuista tavaroista.

65 Italian hallitus huomauttaa vielä, että vuosien 1985—1989 osalta Italian tasavalta oli merkinnyt kirjanpitoon virheellisesti 22 425 598 940 ITL yhteisön omina varoina. Koska Italian tasavalta ei vielä ole vähentänyt tätä summaa, Italian hallitus vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että ne eivät ole Euroopan yhteisön varoja vaan kansallisia tuloja.

66 Komission mielestä on kyseenalaista, onko tämä vaatimus sopusoinnussa työjärjestyksen ja erityisesti sen 40 artiklan sekä 38 artiklan 1 kohdan c alakohdan kanssa, mutta katsoo ennen kaikkea, että kyseinen vaatimus on hyödytön, koska esillä olevassa asiassa tehtävällä päätöksellä on väistämättä seurauksia sen suhteen, kenelle kyseinen summa kuuluu.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

67 Kanteessaan komissio vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että kaikki Italian tasavallan San Marinoon suuntautuneita tuonteja koskevina tulleina ajanjaksoina 1979—1984 ja 1990—1992 vähentämät määrät eli 29 223 322 226 ITL ovat yhteisön varoja, minkä vuoksi Italian tasavallan on tilitettävä tuo summa komissiolle.

68 Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 45 kohdassa muistuttaa, komission 23.2.1994 päivätystä kirjeestä ilmenee komission myöntävän, että summasta ainakin osa liittyy tulleihin, jotka koskevat San Marinoon todella suuntautuneita tuonteja, eikä siten voi kuulua yhteisön omiin varoihin. Tuossa kirjeessä komissio katsoi arvion perusteella, että summa, joka ei lukeudu omiin varoihin, on koko ajanjaksolta 1979—1992 suuruudeltaan 10 183 686 281 ITL.

69 Näin ollen esille nousee kysymys siitä, mihin yhteisön oikeuden sääntöihin komissio perustaa vaatimuksensa sen toteamisesta, että kaikki Italian tasavallan San Marinoon suuntautuneista tuonneista kantamat ja vähentämät tullit ovat yhteisön omia varoja.

70 Komissio korostaa vaatimuksensa perustuvan periaatteeseen, jonka mukaan kaikki tullit ja maksut, jotka on kannettu tavaroita yhteisöön tuotaessa, ovat pääsääntöisesti yhteisön omia varoja. Periaatteesta seuraa sen mukaan niin ikään, että jos jäsenvaltio ei pidä tuontitulleina kannettavia määriä yhteisön varoina, sen on osoitettava, että nämä saatavat eivät pääsäännöstä poiketen ole yhteisön varoja.

71 Komissio täsmensi istunnossa, että periaate perustuu yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 201 artiklan 1 kohdan a alakohtaan. Säännöksen mukaan tuontitullivelka syntyy, kun tavara saatetaan vapaaseen liikkeeseen.

72 Komissio painottaa, että säännöksen nojalla tullivelka ja siten velvollisuus maksaa tulli syntyy heti, kun tavarat tuodaan fyysisesti yhteisön tullialueelle. Yhteisön omia varoja koskevassa lainsäädännössä liitetään komission mukaan läheisesti yhteen tullivelka ja yhteisön varojen toteaminen. Asetustsen N:o 2891/77 ja 1552/89 2 artiklassa nimittäin säädetään, että tuontitullin kyseen ollessa yhteisön oikeus varoihin todetaan heti, kun jäsenvaltion toimivaltainen yksikkö on ilmoittanut velasta maksuvelvolliselle.

73 Aluksi on todettava, ettei asetuksen N:o 2913/92 201 artiklan 1 kohdan a alakohtaa sovelleta esillä olevassa asiassa, joka koskee vuosien 1979 ja 1992 välillä tehtyjä tuonteja. Asetuksen N:o 2913/92 253 artiklan mukaan nimittäin asetusta sovelletaan vasta 1.1.1994 alkaen.

74 Asiassa ei ole kiistetty sitä, että asetusten N:o 1496/68 ja N:o 2151/84 2 artiklan nojalla San Marinon tasavallan alue kuuluu yhteisön tullialueeseen. Säännöksistä ja tässä tapauksessa sovellettavasta yhteisön tullilainsäädännöstä seuraa, että lähtökohtaisesti asiaa koskevaa yhteisön tullilainsäädäntöä sovellettiin San Marinoon tarkoitettujen tai sieltä peräisin olevien tavaroiden siirtoihin kyseessä olevien tuontien aikaan.

75 Tässä tapauksessa sovellettavien direktiivin 68/312/ETY ja asetuksen N:o 4151/88 mukaisesti tavaroiden saapumisesta yhteisön tullialueelle seurasi, että ne tulivat tullivalvonnan alaisiksi, kunnes ne saavat yhteisön oikeuden mukaisen tullikohtelun.

76 Kolmansista maista peräisin olevien San Marinoon tarkoitettujen tavaroiden tuonnit, joista tässä on kyse, olivat saaneet yhteisön oikeuden mukaisen erityisen tullikohtelun, toisin sanoen San Marinon ja Italian sopimuksessa määrätyn kohtelun. Tämä vahvistetaan asetusten N:o 1496/68 ja N:o 2151/84 2 artiklassa, kun sitä luetaan yhdessä asetusten liitteessä olevan 3 kohdan kanssa.

77 On todettava, että San Marinoon tarkoitettujen tavaroiden saapuminen yhteisön tullialueelle ja niiden saattaminen tätä määränpäätä koskevien tullimuodolli-

suuksien alaisiksi ei sinänsä synnytä tullivelkaa niissä yhteisön tullisäännöksissä tarkoitetulla tavalla, joihin komissio viittaa.

78 Direktiivin 79/623/ETY 2 artiklan a alakohdasta ja asetuksen N:o 2144/87 2 artiklan 1 kohdan a alakohdasta, joita tässä tapauksessa sovelletaan, seuraa, että jotta tullivelka syntyisi säännöksissä tarkoitetulla tavalla, tuontitullin alaiset tavarat on saatettava vapaaseen liikkeeseen yhteisön tullialueella.

79 Näin ei kuitenkaan tarkkaan ottaen ole asian laita San Marinoon tarkoitettujen tuontitavaroiden osalta. San Marinoon tarkoitettuihin tavaroihin sovellettavan tullikohtelun erityinen luonne ei näin ollen puolla mainittujen tullivelan syntyä koskevien yhteisön säännösten soveltamista.

80 Tästä seuraa, että San Marinoon tarkoitettujen tavaroiden saapuminen yhteisön tullialueelle ja tätä määränpäätä koskevien tullimuodollisuuksien täyttäminen ei sellaisenaan tee yhteisen tullitariffin mukaisista tulleista tai muista saatavista, jotka yhteisön toimielimet ovat vahvistaneet tai vahvistavat päätösten 70/243/ETY, 85/257/ETY ja 88/376/ETY mukaisesti, yhteisön omia varoja.

81 Komission väitteet, jotka perustuvat yhteisön omia varoja koskevaan oikeuteen eli asetusten N:o 2891/77 ja N:o 1552/89 2 artiklaan sekä näihin liittyvään yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, ei tämän vuoksi voida hyväksyä.

Sama koskee päätelmiä, jotka komissio on tehnyt näiden samojen säännösten sovellettavuudesta todistustaakan jakautumiseen.

82 San Marinoon suuntautuneisiin tuonteihin sovellettavan tullikohtelun erityinen luonne ei vastoin komission väitteitä puolla myöskään sitä, että tässä tapauksessa olisi sovellettava yhteisön oikeuden periaatteita, jotka koskevat todistustaakkaa arvonlisäverotuksessa.

83 Komission sen väitteen osalta, jonka mukaan tässä tapauksessa olisi analogisesti sovellettava EMOTR:n tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, on huomattava, että kyseinen oikeuskäytäntö, sikäli kuin se on käsitellyt jonkin jäsenvaltion valvonnan riittämättömyyttä, koskee komission päätöksiä, jotka perustuvat yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 21 päivänä huhtikuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohtaan, sellaisena kuin se on muutettuna 22.5.1995 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1287/95 (EYVL L 125, s. 1), jossa säädetään arvioon perustuvista korjauksista, jotka on ilmaistu pääsääntöisesti poikkeustapauksia lukuun ottamatta prosenttiosuuksina kuluista, joista jäsenvaltio vaatii yhteisön vastaavan (ks. mm. asia C-373/99, Kreikka v. komissio, tuomio 6.12.2001, Kok. 2001, s. I-9619, 5—7 ja 10—13 kohta).

84 Tältä osin on todettava, että vastoin komission perusteita, joita se on soveltanut arvioperusteisen korjauksen suuruuden määrittämiseen EMOTR:n tilien tarkastuksen ja hyväksymisen osalta, komissio ei ole tässä näyttänyt toteen, että sen vaatimus, joka koskee koko summaa, olisi oikeassa suhteessa valvontajärjestelmässä todettujen puutteiden merkittävyyteen ja yhteisön varoja tästä syystä kohdanneeseen menettämisriskiin.

85 Komission asianomaista teesiä ei siten voida hyväksyä.

86 Ei kuitenkaan voida hyväksyä Italian tasavallankaan niitä väitteitä, joiden mukaan tässä tapauksessa San Marinoon suuntautuneista tuonneista kannettujen tullien osalta todistustaakka yhteisön varoihin kuulumisesta kuuluu kokonaan komissiolle.

87 On nimittäin huomattava, että kuten tarkastuskertomus osoittaa, komissio on osoittanut, että Italian viranomaisten valvonnan riittämättömyys San Marinoon suuntautuneen tuonnin osalta on saattanut aiheuttaa yhteisölle vakavan omien varojen menettämistä koskevan uhan. Komissiolla ei kuitenkaan tässä tapauksessa ole käytössään tietoja tai asiakirjoja, joiden avulla se voisi yksilöidä tarkasti tai ainakin arvioida kaikkiaan ne kyseiset tuonnit, jotka eivät tosiasiassa suuntautuneet San Marinoon. Näin ollen se ei pysty ilmoittamaan niiden saatavien määrää, jotka kuuluvat yhteisölle sen omina varoina.

88 Tältä osin on muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltioiden on EY:n perustamissopimuksen 5 artiklan (josta on tullut EY 10 artikla) nojalla autettava komissiota suorittamaan tehtävänsä, joihin kuuluu EY:n perustamissopimuksen 155 artiklan (josta on tullut EY 211 artikla) mukaan muun muassa huolehtiminen siitä, että perustamissopimuksen määräyksiä sekä toimielinten sen nojalla antamia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan (asia C-408/97, komissio v. Alankomaat, tuomio 12.12.2000, Kok. 2000, s. I-6417, 16 kohta).

89 Tämän oikeuskäytännön perusteella on todettava, että tässä tapauksessa San Marinoon suuntautuvaa tuontia koskevan kohtelun soveltaminen luo Italian

tasavallalle velvoitteen ryhtyä lojaalissa yhteistoiminnassa komission kanssa toimiin, joilla voidaan taata mahdollisten omien varojen toteamista koskevien yhteisön säännösten soveltaminen.

90 Tämä velvollisuus vahvistetaan erikseen todentamisen osalta asetusten N:o 2891/77 ja N:o 1552/89 18 artiklassa. Artiklalla pyritään muun muassa varmistamaan, että yhteisö ei menetä omia varojaan siitä syystä, että jäsenvaltioiden saatavat todetaan väärin.

91 Kyseisestä säännöksestä seuraa, että kun komissio on — kuten tässä — suurelta osin riippuvainen asianomaisen jäsenvaltion antamista tiedoista, tämän on annettava komissiolle tositteet ja muut tarpeelliset asiakirjat kohtuullisin ehdoin, jotta tämä voi todentaa, onko — ja jos on, niin missä määrin — summien osalta ollut kyse yhteisön varoista.

92 Asiakirjoista käy ilmi, että yhteistarkastusten ja tarkastuskertomuksen — jossa todettiin Italian viranomaisten vakavat valvontaongelmat San Marinoon suuntautuvan tuonnin osalta — lähettämisen jälkeen asianosaiset ovat aloittaneet — tosin ajoittain hankalan — vuoropuhelun siitä, sisältyykö kyseisten vähennysten kokonaismäärään yhteisön varoja vastaava osa, ja jos kuuluu, niin millainen osa tarkalleen.

93 On kuitenkin todettava, että tässä tapauksessa asianosaiset eivät ole hyödyntäneet loppuun saakka niitä mahdollisuuksia, joita keskustelu ja lojaali yhteistoiminta asiassa tarjoavat.

94 Kaiken edellä todetun vuoksi on hylättävä komission vaatimus, jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Italian tasavalta on laiminlyönyt Euroopan yhteisöjen omia varoja koskevien säännösten mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole tilittänyt komissiolle 29 223 322 226 ITL:n suuruista summaa eikä maksanut viivästyskorkoa tälle summalle 1.1.1996 lukien.

95 Lisäksi on todettava, ettei yhteisöjen tuomioistuin voi hyväksyä Italian tasavallan vastineessaan esittämää vaatimusta, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuimen on todettava, että San Marinoon tarkoitetuista tavaroista ajanjaksona 1985—1989 tulleina saadut tulot eivät ole yhteisön varoja vaan kansallisia tuloja. Tällainen vaatimus näet ylittää yhteisöjen tuomioistuimelle perustamissopimuksessa annetun tuomiovallan rajat EY 226 artiklan mukaisessa menettelyssä.

Oikeudenkäyntikulut

96 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi.

97 Koska komissio on hävinnyt asian siltä osin kuin on kyse vaatimuksesta, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuimen on todettava, että 29 223 322 226 ITL:n suuruinen summa, joka koskee San Marinoon suuntautuneista tuonneista ajanjaksoina 1979—1984 ja 1990—1992 kannettuja tulleja, on tilitettävä komissiolle yhteisön varoina, ja koska Italian tasavalta on puolestaan hävinnyt asian siltä osin kuin on kyse vaatimuksesta, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuimen on todettava, että nämä tullit ovat ajanjaksolta 1985—1989 Italialle kuuluvia kansallisia tuloja, on komissio velvoitettava korvaamaan kaksi kolmannesta oikeudenkäyntikuluista ja Italian tasavalta yhden kolmanneksen oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kanne hylätään.**

2) **Euroopan yhteisöjen komissio vastaa kahdesta kolmanneksesta ja Italian tasavalta yhdestä kolmanneksesta oikeudenkäyntikuluista.**

Jann La Pergola Timmermans

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä maaliskuuta 2002.

R. Grass P. Jann

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja